

De Atheorum Argumentis, &c.

35

rum suum esse ; non a se ipso recipere, sicut nec ab alio. In hoc autem nulla est repugnantia , ut sit , & ex se , seu a se sit ; ut diximus. Quod si Athei hoc percipere se posse inservientur , non per hoc tamen repugnantiam habebit , ut sit . In Divinis non requiritur , ut assequantur intellectu , quae de Deo dicuntur ; sed sufficit , quod contradictionem non involvant . Aliud enim est querere , quid sint , aliud querere an sint . Hoc secundum nos afferimus , & scimus ; de primo afferimus , & credimus . Cæterum Athei quomodo percipere possunt in entibus creatis unum , quod sibi ipsi existentiam tribuerit , & cognoscere non valebunt ens necessarium , quod a semetipso , & ex semetipso , existentiam habeat ? Major difficultas est profecto cognoscendi unum , quam alterum ; & ulterius in uno est repugnantia , quam inferius adducemus ; & in altero nullam est repugnantiam usquemodo probavimus .

Ad III. Deus , quando a principio creavit cœlum , & terram , vidi omnia opera sua , quæ fecerat , & erant valde bona ; & hoc sufficit , ut dicatur , in operibus suis nullas imperfectiones voluisse , quando illa efforavit . Imperfætio autem illa , quæ est ab iisdem inseparabilis , quia creature sunt , non potuit non inesse illis ; & quando ut causæ secundæ operantur , necesse est , ut in iisdem etiam sit , & perseveret . Unde monstra caussis secundis attribuuntur , non primæ ; quæ solūmodo operatur in iis , ut operetur quæque secundum suam naturam , & imperfectionem in sua natura contentam . Virtus quidem operativa in naturalibus agentibus a Deo est , & hæc est semper recta , prout a Deo illis concessa est ; infirmitas autem in operando est ab ipsius naturalibus agentibus , & hæc Deo non tribuitur . Hoc totum illustrat S. Thomas exemplo , quod perit ab homine claudicante ; in quo quicquid est gressus , procedit a virtute tibiæ communicata ; quicquid vero est claudicationis , provenit ab infirmitate ejusdem . Sic pariter quicquid in causa secunda , seu in naturali agente , est operativum , promanat a virtute operandi , quam eidem tribuit Deus ; quicquid vero est defectus in operando , dependet a creatura , qua ut talis , aliquando infirma est , defectibilis , & deficiens , in operando . Cæterum hæc etiam monstra universi pulchritudinem ingrediuntur ; & Deus pariter in ipsis potentiam suam , ac sapientiam , ostendit . Audiatur Augustinus .

PAR. I.

nus lib. 21. de civit. Dei c. 8. *Sicut ergo non fuit impossibile Deo quas voluit instituire , sic ei non est impossibile , in quidquid voluerit , quas instituit , mutare naturas ; unde illorum quoque miraculorum multitudo fitve sit , que monstra , stenta , portenta , prodigia , nuncupantur : quæ recolere , & commemorare si velim , bujus operis quis erit finis ? Igitur in monstribus adhuc , & est omnipotens Deus , & est sapientissimus , & est providissimus ; quem illa , ipso sciente , & volente , contingant .*

Ad IV. Homini innocentie neuriquam feræ nocuissent , si permanisset in innocentia sua . Igitur ferarum immanitas est homini in pœnam peccati . Ac per consequens ipsam feræ ostendunt Dei justiam , quando hominibus nocent , & Dei providentiam quoque demonstrant , quando hominibus deserviunt . Non sunt autem feræ primario , & per se , a Deo factæ ad secundum ; per accidentem primo sic evaserunt , quando primus homo peccavit ; per accidentem etiam ita apparent modo , quando fame pressæ querunt escam ad vivendum ; per accidentem denique sic compieruntur , quando ab hominibus , aut minis , aut verberibus , irritantur . Principes recti , si citato moriuntur , rectitudinis sua cito etiam præmium consequuntur ; quod quidem non est supplicium morienti , sed retributio . Tyranni in pœnam populorum diutius regnant . Impiorum prosperitatem in altero seculo Deus justa punitione prosequetur , quemadmodum proborum hominum ærumnas condigna remuneratione afficer . Tandem Deus caussarum secundarum , ut est naturæ Auctor , nunquam impedit ordinem , nec cursum avertit . Mulieres , quæ sunt tali temperamento prædictæ , secundæ evadunt ; quæ alio , sunt steriles ; abique eo , quod iisdem obseruntur , vel generis , vel fortunæ , vel virtutis , vel dignitatis , excellentia : Nisi aliter Deus ipse , ut supernaturalis Auctor , disponat ; & dispositionis sua , nec rationem homini tenetur reddere , nec audebit ab eo homo ipse perquirere . Sapientes serviunt ad præmium , indocti dominantur , vel ad dedecus , vel ad pœnam . Omnia peccantibus aliquando cooperantur in bonum , vel ut peccare desinant , vel ut peccasse defleant . Cæterum , ut scribebat Augustinus in psal. 54. omnis malus , aut ideo vivit , ut corrigatur , aut ideo vivit , ut pen ipsam bonus exerceatur . Si vero imperia solvuntur , si Reges moriuntur , si homines etiam sanctissimi diem claudunt extre-

E 7 mun;